Muutos

1/2020

USKONTOJEN UHRIEN TUKI UUT ry

www.uut.fi

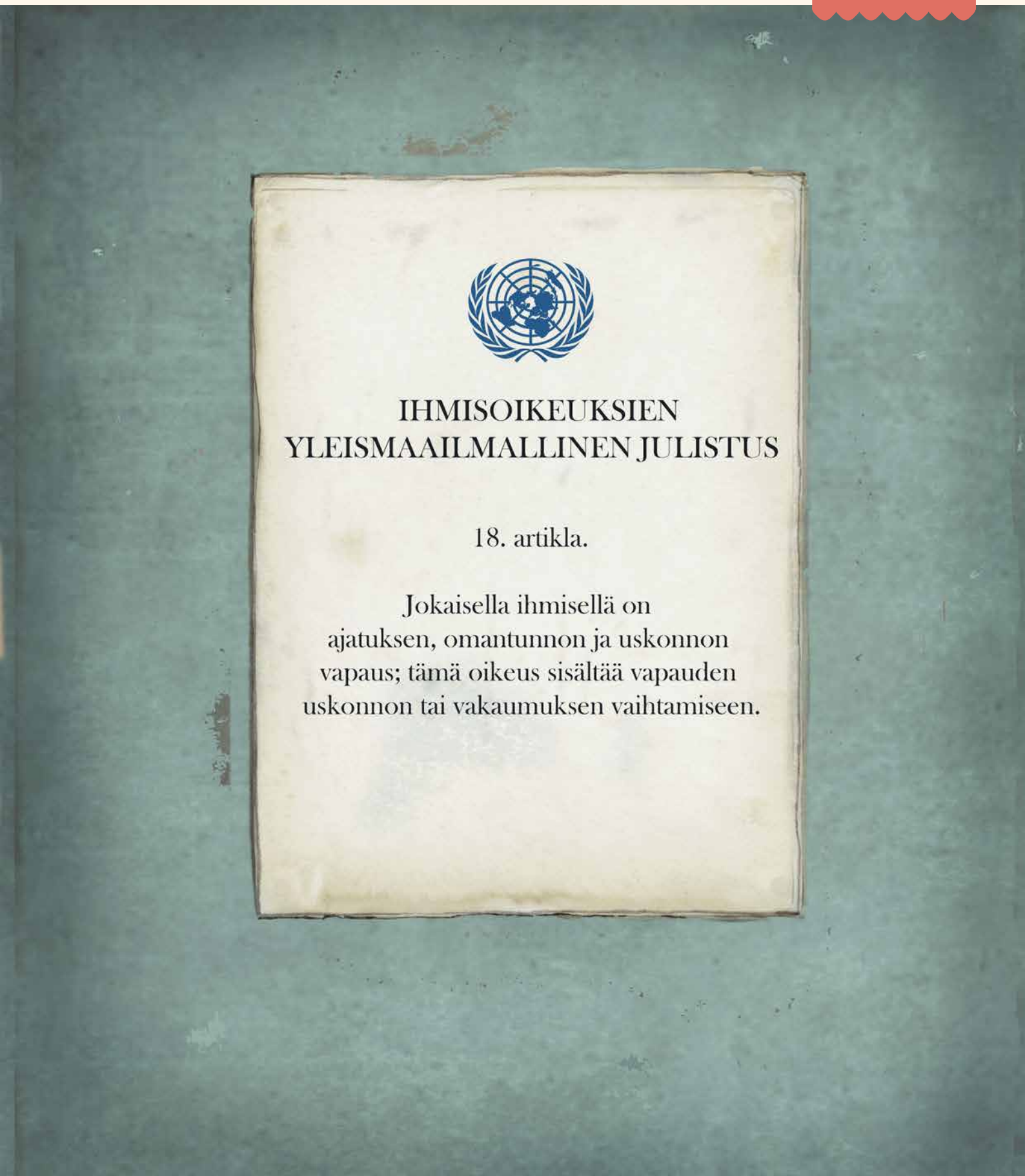

Muutos

1/2020
Lehteä toimittaa Uskontojen uhrien tuki UUT ry.
Päätoimittaja Joni Valkila
Lehden taitto Eero Astala
Kannen kuva Kai Vainionmäki
Paino Suomen Uusiokuori Oy
ISSN 2323-8577 (painettu)
ISSN 2323-8585 (verkkojulkaisu)
Copyright © Uskontojen uhrien tuki UUT ry

Yhteystiedot
Sähköposti: tiedotus@uut.fi
Internet: www.uut.fi

STEA tukee UUT:n toimintaa.

TUETTU VEIKKAUKSEN TUOTOILLA

Uskontojen uhrien tuki UUT ry kiteytettynä

UUT:n tavoitteena on tukea uskonnollisissa yhteisöissä vaikeuksiin joutuneita ja heidän läheisiään vertaistuen keinoin. Uskonyhteisön jäsenyys tai yhteisöstä eroaminen voi olla ahdistavaa ja mielenterveyttä koettelevaa. Tarjoamme tukea vertaistukipuhelimen, sähköpostien ja erilaisten ryhmätapaamisten muodossa sekä kirjallisesti esimerkiksi tämän lehden välityksellä. Lisätietoja vertaistuesta löytyy nettisivuiltamme.

UUT on yhteiskunnallinen vaikuttaja, joka pyrkii edistämään ihmisoikeuksien toteutumista uskonyhteisöjen sisällä tiedottamalla yhteisöissä esiintyvistä ongelmallisista ilmiöistä. Kokemusasiantuntijuudellamme on kysyntää yksityisten ihmisten, toimittajien, tutkijoiden ja viranomaisten keskuudessa.

Lisätietoja toiminnastamme ja siitä miten voit osallistua siihen saat nettisivuiltamme ja Facebookista. Ota rohkeasti yhteyttä meihin.

Sisällys

4 Pääkirjoitus

5 Uskonnollisista yhteisöistä irtautuneiden kärsimystä ja terveysongelmia kokevien henkilöiden hoidon kehittäminen

8 UUT ja Helluntaikirkko keskustelevat hengellisestä väkivallasta

10 UUT:n digiloikka – uudet ja kehittyvät vertaistuen muodot

12 UUT:n YouTube-kanava lanseerattiin

14 Ensimmäiset koulutetut kokemusasiantuntijat UUT:lle

16 Kokemuksia vapaaehtoisten tehtävistä Uskontojen Uhrien Tuessa

18 UUT:n yli 30-vuotiseen taipaleeseen mahtuu jännittäviä vaiheita

19 Puheenjohtajan palsta

Pääkirjoitus

Pystymme järjestönä tekemään paljon hengelliseen väkivaltaan puuttumiseksi

Koronasta huolimatta ja osittain sen ansiosta olemme UUT:ssa saaneet paljon aikaan jälleen tänä vuonna. Ennen kuin pandemia saavutti kunnolla Suomen, ehdimme helmikuussa pitää seminaarin hengellisestä väkivallasta. Tämä on osa vaikutustoimintaamme ja sitä vuoropuhelua, jota käymme viranomaisten, tutkijoiden ja uskonyhteisöjen edustajien kanssa.

Uskonyhteisöjen kanssa käytävä vuoropuhelu on edistynyt parin viime vuoden aikana. Olemme tavanneet eri yhteisöjen edustajia ja keskustelleet sitä, mitä olisi tehtävissä hengellisen väkivallan ehkäisemiseksi. Thorleif Johansson kirjoittaa lehden tässä numerossa lisää Helluntaikirkon kanssa käytävästä vuoropuhelusta. Helluntaikirkon kanssa olemme pisimmällä tässä vuoropuhelussa, olemme järjestäneet säännöllisiä tapaamisia UUT:n ja Helluntaikirkon edustajien kanssa jo parin vuoden ajan. Tavoitteena on jatkaa ja syventää vuoropuhelua myös muiden uskonyhteisöjen edustajien kanssa.

Pandemia siivitti UUT:n ottamaan digiloikan vertaistukitoiminnassamme. Nyt vertaistukitoimintamme on laajasti saavutettavissa maantieteellisestä sijainnista riippumatta etäyhteyksien avulla. Ryhmien toiminnasta löytyy tietoa nettisivuiltamme.

Olemme toteuttaneet tänä vuonna kokemusasiantuntijakoulutuksen vapaaehtoisillemme. Olemme tehneet jälleen tänä vuonna yhteistyötä elokuvantekijöiden, tietokirjailijoiden ja tutkijoiden kanssa. Lanseerasimme keväällä UUT:n Youtube-kanavan, jolla on jo yli 100 tilaajaa. Kannattaa tutustua kanavaan ja suositella sitä myös muille!

UUT:n historiikki julkaistaan piakkoin. Käsikirjoituksessa oli runsaasti uutta tietoa minulle ja voin suositella sitä kaikille, jotka haluavat tietää enemmän UUT:sta. Historiankirjoihin merkitään, että UUT:n vapaaehtoiset, työntekijät ja jäsenet ovat antaneet panoksensa hengelliseen väkivaltaan puuttumiseksi ja uhrien auttamiseksi. Suomessa on kenties maailman parasta järjestötoimintaa tällä alalla.

Monista yllä mainituista aiheista ja tekijöistä näiden takana voit lukea lisää tästä lehdestä. Niistä aiheista, jotka eivät tällä kertaa mahtuneet tähän lehteen, voit lukea lisää seuraamalla muuta tiedotustamme, esimerkiksi nettisivujamme ja uutiskirjettämme sekä näitä sosiaalisen median kanaviamme: Facebook, Instagram, Twitter ja YouTube.

Ajat ovat jossain määrin haastavat. Tuetaan toisiamme näissä haasteissa!

Joni Valkila

TEKSTI Maria Björkmark KUVA Kai Vainionmäki

USKONNOLLISISTA YHTEISÖISTÄ IRTAUTUNEIDEN kärsimystä ja terveysongelmia kokevien henkilöiden HOIDON KEHITTÄMINEN

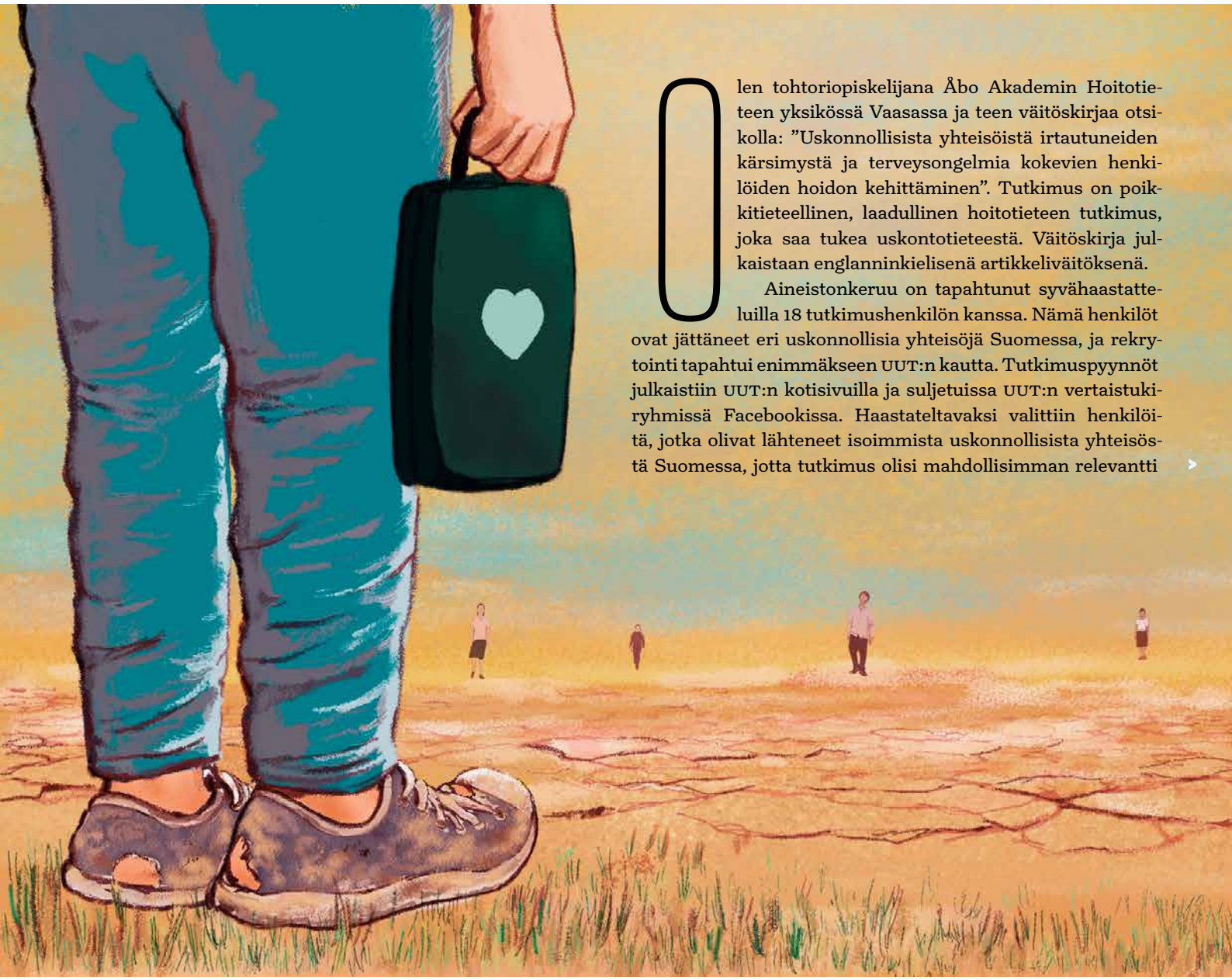

Olen tohtoriopiskelijana Åbo Akademin Hoitotieteen yksikössä Vaasassa ja teen väitöskirjaa otsikolla: ”Uskonnollisista yhteisöistä irtautuneiden kärsimystä ja terveysongelmia kokevien henkilöiden hoidon kehittäminen”. Tutkimus on poikkitieteellinen, laadullinen hoitotieteen tutkimus, joka saa tukea uskontotieteestä. Väitöskirja julkaistaan englanninkielisenä artikkeliväitöksenä.

Aineistonkeruu on tapahtunut syvähaastatteluilla 18 tutkimushenkilön kanssa. Nämä henkilöt ovat jättäneet eri uskonnollisia yhteisöjä Suomessa, ja rekrytointi tapahtui enimmäkseen UUT:n kautta. Tutkimuspyynnöt julkaistiin UUT:n kotisivuilla ja suljetuissa UUT:n vertaistukiryhmissä Facebookissa. Haastateltavaksi valittiin henkilöitä, jotka olivat lähteneet isoimmista uskonnollisista yhteisöstä Suomessa, jotta tutkimus olisi mahdollisimman relevantti

hoitohenkilökunnalle. Tutkimuskysymykset olivat: Millaisia kokemuksia henkilöillä on sen jälkeen, kun he ovat jättäneet uskonnollisen yhteisön, ja miten nämä kokemukset ovat vaikuttaneet terveyteen ja hyvinvointiin? Mitä auttoi prosessissa kohti terveyttä? Mikä oli hoitavaa ja tukea antavaa? Minkälaista hoitoa ja tukea he olisivat tarvinneet?

Tutkimushenkilöitä oli 18: 13 naista ja 5 miestä, iältään 26–65, eri puolilta Suomea. Suurin osa (14) oli ollut jäseniä syntymästä tai lapsuudesta asti (toisen tai kolmannen sukupolven jäseniä), 4 henkilöä oli liittynyt aikuisena. Suurin osa (14) oli jättänyt yhteisön vapaaehtoisesti, 4 oli erotettu yhteisöstä. Henkilöiden lähtö yhteisöstä oli tapahtunut 1–35 vuotta sitten. Tutkimushenkilöt olivat entisiä jäseniä seuraavista yhteisöistä: Jehovan todistajat (7), laestadiolaisuus (5), uuskarismaattisia liikkeitä (3), helluntaiseurakunnat (2), ja Vapaakirkko (1). Kaikkia näitä yhteisöjä voidaan pitää ns. kustannuksiltaan korkeina uskonnollisina yhteisöinä (englanniksi “high-cost religious groups”). Tällaiset yhteisöt, määritellään niin, että näissä ryhmissä vaaditaan paljon jäseniltä ja ne ovat teologisesti ja kulttuurisesti eksklusiivisia ryhmiä.

Haastattelut henkilöiden kanssa kestivät 1–2 tuntia ja ne nauhoitettiin (yhteensä yli 26 tuntia). Materiaali on laaja, 328 sivua litteroitua tekstiä, ja sitä analysoidaan temaattisella analyysillä.

Henkilöiden kertomukset osoittavat, että uskonnollisesta yhteisöstä lähteminen voi johtaa syvään inhimilliseen kärsimykseen. Kokemukset peloista, syyllisyydestä, häpeästä, ulkopuolisuudesta, yksinäisyydestä, surusta ja kivusta ovat tavallisia. Pelot helvetistä ja siitä että on tehnyt väärin, voivat jatkua pitkään. Jatkuva syyllisyys kun oli vielä yhteisössä (ei ole tehnyt tarpeek-

> ***Tämä osoittaa miten tärkeää työtä UUT tekee ihmisten kärsimysten lievittämisessä.***

si, on kelvoton, epäonnistunut ja syntinen) vaikuttaa minäkuvaan ja itseluottamukseen, vielä lähtemisen jälkeen. Luonnollisesti nämä kaikki vaikuttavat ihmisen mielenterveyteen ja hyvinvointiin. Moni menettää yhteyden perhejäseniin ja ystäviin, mikä on rankka kokemus, varsinkin alussa, ennen kuin on saanut uusia ystäviä ja uusia sosiaalisia verkostoja.

Kärsimys voi johtaa mielenterveysongelmiin ja kokemukseen siitä, että on ”rikki ihmisenä”. Tutkimushenkilöt kertoivat mm. ahdistuksesta, masennuksesta, psykosomaattisista oireista, painajaisista, uupumuksesta ja jopa itsetuhoisuudesta ja vakavista mielenterveydenhäiriöistä. Ongelma useimmissa yhteisöissä on, että mielenterveysongelmiin ei saa hakea ammattiapua. Ongelmat hengellistetään, vaaditaan enemmän rukoilua ja yhteisön hyväksi tehtävää työtä. Ammattiapu ja lääkkeet voidaan jopa demonisoida. Näistä seuraa luottamuspula ja korkea kynnys hakea ammattiapua.

Elämä lähtemisen jälkeen voi siis tarkoittaa kärsimystä monilla eri tasolla. Uuden elämän ja identiteetin rakentaminen on prosessi, joka monille on hyvin pitkä, jopa elinikäinen.

Uskonnollinen yhteisön jättäminen ei tarkoita vain vaikeita kokemuksia ja negatiivisia tunteita. Henkilöt puhuivat paljon siitä, miten yhteisöstä irtautuminen toi elämään vapautta. Joku jopa kuvaili sitä, että tuntui kuin olisi päässyt vankilasta. Lähteminen vaati rohkeutta ja voimaa, mutta ajan mittaan myös toi mukanaan helpotuksen ja ilon tunteita. Voimaannuttavaa oli, että oli uskaltanut lähteä ja ottaa vastuuta omasta elämästään. Vapaus tarkoittaa, että saa vihdoinkin olla kuka on, ja elää sellaisen elämän, josta ei ole uskaltanut edes unelmoida. Moni puhui siitä, että oli nyt pystynyt rakentamaan ”omannäköisen elämän” ja he olivat varsin kiitollisia siitä elämästä, jota he nyt elävät, joka on täynnä vapautta ja positiivisia asioita.

Osa tutkimushenkilöistä oli saanut hyvää apua ammattiauttajilta (hoitajilta, lääkäreiltä, psykoterapeuteilta), erityisesti jos näillä oli erikoisosaamista esim. hengellisestä väkivallasta tai uskonnollisista yhteisöistä lähtemisestä. Suurin osa tutkimushenkilöistä kuitenkin kertoi, että he eivät kohdanneet sitä ymmärrystä ja apua, minkä olisivat tarvinneet. He olivat sitä mieltä, että hoitohenkilökunnalta ja terapeuteilta puuttuu tietämystä ja osaamista kohdata ihmisiä tässä elämäntilanteessa. Osa ei edes hakenut apua ja tukea, vaikka olisi tarvinnutkin, koska ei ollut uskoa tai luottamusta siihen, että toinen ymmärtäisi. Haastateltavat olivat sitä mieltä, että hoitohenkilökunta ja terapeutit tarvitsevat lisää tietoa ja koulutusta tästä aiheesta.

Hoitomallista tai -suosituksista ihmisille, jotka kärsivät uskonnollisen yhteisön jälkeen on puutetta Suomessa ja Pohjoismaissa. Siksi kolmas osatutkimus tutkii kysymystä: Miten voidaan kehittää hoitoa näille ihmisille? Väitöstutkimukseni tavoitteena on kehittää hoitoa niin, että ihmiset, jotka kärsivät, ja jolla on terveysongelmia, voisivat saada parempaa hoitoa ja tukea terveydenhuollosta.

Ehdotus, joka tuli useammilta henkilöltä oli, että kokemusasiantuntijoita pitäisi enemmän kouluttaa ja hyödyntää hoitohenkilökunnan perus- ja jatkokoulutuksessa. Iloksemme voimme todeta, että UUT on nyt aloittanut tällaiset kokemusasiantuntijakoulutukset, ja toivon että näitä voidaan jatkossa hyödyntää enemmän myös ammattiauttajien koulutuksessa.

Tulokset ovat osoittaneet, että lähtemisen jälkeen ihmisille on erittäin iso apu saada vertaistukea sellaisilta, jotka ovat itse lähteneet. Elämän kriiseistä selviytymisessä läheisten tuki on tärkeää. Uskonyhteisöstä irtautuminen on kuitenkin sellainen kriisi, johon usein liittyy läheisten, esimerkiksi perheenjäsenten, sukulaisten ja ystävien tuen menettäminen. Tästä syystä muiden tarjoama vertaistuki on tärkeää. Kaikki 18 tutkimushenkilöä kertoivat miten vertaistuki (sekä virallinen esim. UUT:n kautta että epävirallinen, ystävältä tai perheenjäseneltä) on ollut äärimmäisen tärkeä selviytymisessä. Tämä osoittaa miten tärkeää työtä UUT tekee ihmisten kärsimysten lievittämisessä.

Tutkimusmatka jatkuu ja tavoite on saada väitöskirjaa valmiiksi vuoden 2022 aikana. Haluan lopuksi kiittää UUT:ta hyvästä yhteistyöstä! Sain tutkimuksen alussa apua ja tukea tutkimushenkilöiden rekrytoinnissa ja tuki jatkuu edelleen, mikä on arvokas asia, kun työstää tällaista isoa projektia. Haluan myös kiittää teitä haastateltavia siitä, että olette jakaneet arvokkaita elämäntarinoitanne kanssani!

Maria Björkmark
Maria.bjorkmark@abo.fi

Uskonnonvapaus kuuluu ihmisen perusoikeuksiin. YK:n ihmisoikeuksien julistuksen 18. artiklan mukaan ”tämä oikeus sisältää vallan uskonnon tai vakaumuksen vaihtamiseen sekä vallan uskonnon tai vakaumuksen ilmaisemiseen yksin tai yhdessä toisten kanssa, sekä julkisesti että yksityisesti, opettamisella, hartausmenoilla, palvonnalla ja uskonnonmenojen noudattamisella”. Suomen uskonnonvapauslain 3 § toteaa: ”Jokaisella on oikeus päättää uskonnollisesta asemastaan liittymällä sellaiseen uskonnolliseen yhdyskuntaan, joka hyväksyy hänet jäsenekseen, tai eroamalla siitä”.

TEKSTI Thorleif Johansson KUVA Kai Vainionmäki

UUT JA HELLUNTAIKIRKKO keskustelevat hengellisestä väkivallasta

USKONTOJEN UHRIEN TUKI RY (UUT) ja Helluntaikirkko ovat parin vuoden ajan keskustelleet hengellisen väkivallan ehkäisemisestä. Tarve siihen on noussut erityisesti ex-karismaatikkojen vertaistukitoiminnassa kuulluista tarinoista.

Vertaistuessa toistuvat jatkuvasti samat teemat: elämäntavat, lopun ajat, kirjaimellinen raamatuntulkinta, katteettomat lupaukset, hylkääminen, väärät profetiat, kielilläpuhumisen vaatimus, lasten uhkaaminen helvetillä…

Vauriot syntyvät siellä, missä tiukka oppi ja ihminen kohtaavat. Mikään ei tunnu täydellisesti suojaavan ihmisiä niiltä.

Uusien vaurioiden ehkäisemiseksi ei vuosien varrella ole tehty kovin paljoa. Tämä johtuu siitä, että niitä ei ole tiedostettu eikä tunnustettu, joten toimenpiteisiinkään ei ole ryhdytty. Nyt on.

Ensin oli kolmisen vuotta sitten aloitetut valmistelevat, kahdenkeskiset tapaamiset, ja nii-

den pohjalta päädyttiin aloittamaan säännölliset keskustelut Helluntaikirkon ja Uskontojen Uhrien Tuki ry:n (UUT) edustajien kanssa.

Keskusteluissa on kolme toimijaa: Uskontojen Uhrien Tuki ry (UUT), Helluntaikirkko ja kokemusasiantuntijat.

Keskustelujen päämääränä ei ole teologinen yhteisymmärrys vaan halu sopia toimintatavoista, joissa jokainen kunnioittaa lähimmäisensä elämää siinä määrin, ettei ryhdy turmelemaan sitä hengellisellä väkivallalla.

Prosessin nimi *Kohti turvallista seurakuntaa* nousi UUT:n toiminnanjohtaja Joni Valkilan kiteytyksestä:

– Päämääränä tulisi olla turvallinen seurakunta, hän totesi.

Neuvotteluja on tätä kirjoitettaessa käyty kaksi kertaa ja kolmas on syyskuussa 2020.

Turvallisen yhteisön seminaarit

Hengellinen väkivalta on parin viime vuoden aikana noussut muutenkin keskusteluun helluntaiseurakunnissa. On pidetty kolme seminaaria sekä avattu railakas kanava Facebookiin.

Huhtikuussa 2018 pidettiin Keravalla helluntaiseurakuntien työntekijöille suunnattu seminaari otsikolla *Turvallinen yhteisö*. Samalla teemalla jatkettiin maaliskuussa 2019 Turussa ja Lahdessa. Seminaarin aiheita olivat: *Mitä on hengellinen väkivalta? Millaista se oli helluntailiikkeessä takavuosina, ja esiintyykö sitä yhteisöissämme edelleen? Miten hengellisen väkivallan traumoista voi toipua?*

Pääluennoitsijana oli kasvatustieteen tohtori ja vaativan erityistason psykoterapeutti **Heidi McKendrick**, joka toimii professorina kanadalaisessa yliopistossa.

> ***Menneet pitää muistaa, ja vasta sen jälkeen ne voi tietoisesti antaa anteeksi.***

Retrokeskustelua Facebookissa

Lisäpainoa UUT:n ja Helluntaikirkon välisille keskusteluille on antanut tammikuussa 2020 Facebookiin syntynyt *Retro70s–80s* -ryhmä.

Ryhmään odotettiin muisteluita ja lämpimiä muistoja.

– Niitä tulikin, mutta hyvin nopeasti rinnalle nousi myös paljon traumoja. Kuvataan asioita, jotka ovat haavoittaneet ja traumatisoineet niin hengellisesti, henkisesti kuin jopa fyysisestikin.

– Niitä on käsitelty ainutlaatuisen rehellisesti ja avoimesti, ja kokemuksia on myös arvostettu, kuvaa **Leevi Launonen**, yksi ryhmän perustajista.

Ilmiö yllätti voimakkuudellaan kaikki. Aiheista on toki keskusteltu hiljaisesti jo vuosia, mutta kukaan ei ole aiemmin vastaavalla tavalla kuunnellut niitä tai ei ole ainakaan uskonut.

Liian usein on saatu kolme väärää vastausta, kun on ehdotettu huonojen käytäntöjen tarkistamista. On sanottu: niitä ei ole – niitä ei ole enää – niitä ei ole ainakaan meillä. Nyt on havaittu: niitä on – niitä on vielä – niitä on juuri meillä.

FB-keskustelu on pysynyt varsin hyvin kasassa. Tosin edelleenkin jotkut seurakuntien edustajat tai saarnaajat kaivautuvat puolustusbunkkereihin, mutta pääosin on nyt ymmärretty: nämä asiat ovat olemassa.

On myös ymmärretty, että väärin tehtyjä asioita ei voi kuitata vain anteeksiantamisen vaatimuksella. Ei riitä, että todetaan: ”Unohdetaan menneet.”

Menneet pitää muistaa, ja vasta sen jälkeen ne voi tietoisesti antaa anteeksi.

Retro70s–80s-ryhmän rinnalle nuorempi sukupolvi perusti 14.8.2020 oman *Metro 90s–00s* yhteisönsä. Siihen on kolmessa viikossa liittynyt 3 800 jäsentä…

Haasteita edessä

Paljon on muuttunut retro-aikojen jälkeen.

– Pastoreille on esimerkiksi luotu valtakirja, jonka voi myös menettää. Samoin seurakuntien johtajille on laadittu menettelytapaohjeisto sekä lapsi- ja nuorisotyöhön turvaohjeisto. On siis tuotettu terveet rakenteet, Helluntaikirkon toiminnanjohtaja **Esko Matikainen** muistuttaa.

Mutta paljon on vielä kesken. Suuri haaste on saada helluntaiseurakunnat toteuttamaan Helluntaikirkon ja UUT:n välisten keskustelujen mahdollisesti tuottamia ohjeistuksia.

Suomessa on noin 250 helluntaiseurakuntaa ja niistä 80 kuuluu Helluntaikirkkoon. Näissä seurakunnissa on jäseniä noin 27 000.

Näiden rinnalla on runsaasti helluntaiseurakuntia, jotka eivät kuulu tuohon keskusjärjestöön. Se ei sinänsä liene ongelma, sillä niistäkin varmasti valtaosa toteaa nyt meneillään olevan keskustelun tuotokset hyviksi. Mutta sitten on joukko helluntaiherätystä lähellä olevia villejä ja vapaita karismaattisia seurakuntia, jotka levittävät usein virtauksia muualta maailmalta. Niitä mitkään ohjeet ja opastukset eivät suitse. Valitettavasti.

Jutun kirjoittaja on seurakuntaneuvos ja UUT:n hallituksen jäsen.

UUT:N DIGILOIKKA

– uudet ja kehittyvät vertaistuen muodot

TEKSTI Johanna Tervo KUVA Kai Vainionmäki

UUT:N PITKÄAIKAISIA vertaistukitoiminnan muotoja ovat vertaistukipuhelin ja kasvokkain kokoontuvat vertaistukiryhmät sekä vertaistukiryhmät facebookissa. Syksyllä 2019 aloitimme myös ryhmächatit Tukinetissä ja maaliskuussa 2020 ryhdyimme pilotoimaan etävertaistukiryhmiä Google Meet -sovelluksella. Tässä kirjoituksessa kerron Tukinetistä ja etävertaistukiryhmistä.

Tukinet on Suomen Mielenterveys ry:n ylläpitämä alusta, jolla yhdistykset voivat tarjota tukea ryhmächattien, tukisuhteiden, yksilöchattien ja ryhmäkeskusteluiden muodossa. Tukinetissa on mukana yli 90 sosiaalialan järjestöä. UUT järjestää Tukinetissä ryhmächatteja hengellisen väkivallan teemasta kahdesta viiteen kertaan kuukaudessa. Chattiin osallistutaan anonyymillä nimimerkillä ja sitä ohjaa aina kaksi UUT:n ja Tukinetin kouluttamaa vapaaehtoista. Ryhmächat on siis paikkakunnasta riippumaton ja anonyymi tapa saada vertaistukea ja chatit ovatkin saaneet hyvän vastaanoton.

Tähän mennessä UUT on pitänyt Tukinetissä yleisiä ryhmächatteja, mut-

ta jatkossa on mahdollista pitää chatteja myös erillisillä teemoilla, mikäli tällaiselle ilmenee tarvetta. Kesällä kokeilimme muslimitaustaisten ryhmächatteja, mutta jostain syystä chatit eivät tavoittaneet kohderyhmää. Harkitsemme myös tukisuhteiden, yksilöchattien ja ryhmäkeskusteluiden lanseeraamista Tukinetin alustalla myöhemmin.

Koronapandemian vuoksi UUT perui kaikki kevään 2020 kasvokkain kokoontuvat vertaistukiryhmät maaliskuun puolivälistä alkaen. Reagoimme tilanteeseen nopeasti lanseeraamalla Google Meet -sovelluksella pidettävät etävertaistukiryhmät. Etäryhmiin voi osallistua joko videokuvalla tai pelkällä äänellä ja etunimen kertominen ryhmässä riittää. Ohjaajat ovat samoja koulutettuja vapaaehtoisia kuin kasvokkain kokoontuvissa ryhmissä. Yleisten, kaikista uskontotaustoista tuleville suunnattujen ryhmien lisäksi kokeilimme keväällä erillisiä etävertaistukiryhmiä mm. ex-karismaatikoille.

Syksyllä jatkamme etävertaistukiryhmiä ja laajennamme niitä useampiin kohderyhmiin. Etäryhmiä pidetään yleisten ryhmien lisäksi ainakin ex-lestadiolaisille, ex-jehovantodistajille ja ex-karismaatikoille. Hyvinä puolina etäryhmissä on se, että niihin osallistuminen on mahdollista paikkakunnasta riippumatta; siinä missä emme pysty tarjoamaan kasvokkain kokoontuvia vertaistukiryhmiä pienemmillä paikkakunnilla, on etävertaistukiryhmiin osallistumiseen tasavertaiset mahdollisuudet kaikkialta Suomesta. Lisäksi eri taustaisille suunnatut ryhmät ovat olleet ennen mahdollisia vain Helsingissä, mutta etäryhmät tuovat nämä erityisryhmätkin kaikkien saataville.

Koronakevät teki osaltaan sen, että verkon kautta tapahtuvat uudet vertaistuen muodot ovat tulleet jäädäkseen. Kuitenkin myös perinteiselle, kasvokkain ja puhelimitse toteutettavalle vertaistuelle on kysyntää. Suomenkielinen vertaistukipuhelin jatkaa syksyllä päivystäen kahtena päivänä viikossa. Lisäksi pilotoimme puhelinpäivystyksen ruotsin ja englannin kielellä. Ihmisillä on kaipuu nähdä toisiaan ja saada vertaistukea myös kasvotusten. Olemmekin iloisia voidessamme aloittaa syksyllä myös kasvokkain kokoontuvia ryhmiä. Noudatamme THL:n turvavälejä ja hygieniaa koskevia ohjeistuksia ja teemme muutenkin kaikkemme, jotta kasvokkaiset tapaamiset voivat sujua turvallisesti.

Haluamme kehittää UUT:n vertaistukitoimintaa jatkuvasti. Voit antaa palautetta Tukinetin ryhmächateista ja etävertaistukiryhmistä sekä kaikesta UUT:n toimintaan liittyvästä nettisivujemme alapalkin ”Anna palautetta” -kohdasta.

Vertaistukiryhmien ja ryhmächattien ajantasaiset aikataulut löytyvät UUT:n nettisivuilta: uut.fi → löydä tukea → vertaistukiryhmät. Sivulla on myös ohjeet etävertaistukiryhmiin osallistumiseen.

Tukinetin ryhmächattiin pääset osoitteessa tukinet.net → uut → uskonnon varjot. Siellä näet myös chattien aikataulut. Kohdassa rekisteröidy pääset luomaan itsellesi anonyymin tunnuksen, jonka tarvitset osallistuaksesi chattiin.

Vertaistuessa on voimaa – tapahtuipa se sitten kasvokkain, puhelimitse tai netin välityksellä!

Jutun kirjoittaja toimii vertaistukitoiminnan koordinaattorina UUT:lla.

UUT:N YOUTUBE-KANAVA LANSEERATTIIN

TEKSTI Anniina Enbuska

HEI, OLEN Anniina ja tein viime keväänä UUT:ssa harjoittelun, jossa tehtävänäni oli perustaa UUT:lle YouTube-kanava. Harjoittelun jälkeen olen jatkanut YouTube-kanavan ja muiden viestinnällisten tehtävien parissa osa-aikaisesti. UUT oli minulle jo entuudestaan tuttu yhdistys. Olen toiminut vapaaehtoisena vuodesta 2017 lähtien, vetäen esimerkiksi vertaistukiryhmiä. Koulutukseltani olen teologi ja olen kasvanut karismaattisen kristillisyyden keskellä. Taustastani johtuen UUT:n arvot ja tavoitteet ovat olleet minulle erityisen läheisiä jo pitkään.

Videoiden tuottaminen on monivaiheinen prosessi, ja olen päässyt projektin myötä oppimaan paljon uusia taitoja, kuten editointia, joka ei varsinaisesti ole ammatillisen osaamiseni ydintä. Kanavan ensimmäinen video julkaistiin 18.5.2020. Tämän jälkeen kanavalle on tasaiseen tahtiin lisätty uusia videoita, ja katselukertoja niille on kertynyt jo tuhansia. Kanava välittää tietoa hengellisestä väkivallasta ja epäterveestä uskonnollisuudesta. Nämä teemat ovatkin olleet ensimmäisten videoiden keskiössä. Vaikka hengellinen väkivalta on valitettavan yleistä, niin se on monelle vielä täysin tuntematon väkivallan muoto. Tämä hankaloittaa myös hengellistä väkivaltaa kokeneiden hakeutumista tuen piiriin, sillä omia kokemuksia voi olla vaikea nimetä ja sanoittaa. Videot ovat meille uusi väline, jolla voimme lisätä tietoa ja ymmärrystä ilmiöstä. Myös psykologi ja uut:n puheenjohtajana toimiva Pia Puolakka käsitteli omalla videollaan hengellistä väkivaltaa. Hän kommentoi YouTube-kanavan merkitystä seuraavasti:

Some-kanavien kautta tavoitamme ehkä myös sellaisia ryhmiä, joita emme olisi muuten tavoittaneet. Teemme siis näin toimintaamme saavutettavammaksi. Videoiden kautta myös UUT:n henkilökunta, hallitus ja vapaaehtoiset tulevat tutummiksi kasvoiksi jäsenillemme ja toiminnastamme kiinnostuneille.

Tiedon välittämisen lisäksi kanava tarjoaa vertaistukea epäterveissä hengellisissä yhteisöissä eläneille ja hengellistä väkivaltaa kokeneille, sekä näiden läheisille. Kanavalla on nähty jo ensimmäinen *Minun tarinani* -jakso, jossa Päivi kertoo elämästään konservatiivisen helluntailaisuuden piirissä. Näitä henkilökohtaisia selviytymistarinoita tullaan julkaisemaan jatkossa lisää. Niihin sisältyy toivon mukaan monia voimaannuttava viesti: kukaan hengellistä väkivaltaa kohdannut ei ole yksin kokemustensa kanssa. Lisäksi ne tarjoavat uskontojen uhreille näkymän selviytymisestä. Usein hengellisestä väkivallasta toipuminen on pitkä ja kivulias prosessi. Kipeiden kokemusten keskellä on tärkeää saada muistutus siitä, että elämää on myös epäterveen uskonnollisen yhteisön ulkopuolella, ja hengellisestä väkivallasta toipuminen on mahdollista. Päivi toteaa videon tekemisen olleen hänelle tärkeä vapaaehtoistyön muoto:

> ***Yhdessä voimme vaikuttaa siihen, että eri yhteisöt Suomessa voisivat tulevaisuudessa olla turvallisempia paikkoja.***

Katja Niemen tekemä video lapsen peloista keräsi nopeasti paljon katsontakertoja.

Halusin kertoa oman kokemukseni, jotta joku voisi saada siitä hyötyä ja apua oman elämän hankalaan tilanteeseen.

Videoiden sisältö on saanut huomiota myös uskonyhteisöjen piirissä. Videot ovat ravistelleet uskonyhteisöjä erityisesti erilaisilla sosiaalisen median keskustelufoorumeilla, ja ne ovat herättäneet jonkin verran myös vastustusta. Huomion arvoista kuitenkin on, että vastustajien joukko on äänekkyydestään huolimatta ollut hyvin pieni, ja valtaosa palautteesta on ollut positiivista. Videot ovat saaneet kiitosta kipukohtiin tarttumisesta sekä uskonyhteisöjen jäsenten että työntekijöiden taholta. Keskustelussa on tuotu esiin, että uskonyhteisöissä vaikeat asiat ja kokemukset on ollut tapana lakaista maton alle. Tämä vaikenemisen kulttuuri vaikuttaa kuitenkin olevan nyt jonkinlaisessa murroksessa, uudenlaisen avoimen keskustelun vallatessa alaa. YouTube-kanava voikin toivon mukaan toimia eräänlaisena yhteistyön siltana UUT:n ja uskonnollisten yhteisöjen välillä. Raikas tuulahdus tiettyjen yhteisöjen taholta onkin tavoittanut UUT:n. Sen ilmavirrasta nousee esiin halu yhteistyöstä ja toive ymmärryksen kasvamisesta. Yhteistyön merkitys hengellisen väkivallan vastustamisessa, onkin erittäin merkittävä. Ongelmiin puuttuminen on huomattavasti tehokkaampaa, kun se ei tapahdu ainoastaan ulkoa käsin, vaan muutosta vaikutetaan myös uskonyhteisöjen sisällä.

Yhdessä voimme vaikuttaa siihen, että eri yhteisöt Suomessa voisivat tulevaisuudessa olla turvallisempia paikkoja. Haluan henkilökohtaisesti kiittää kaikkia, jotka ovat vuosien varrella työskennelleet tämän eteen. Työ ei kuitenkaan tekemällä lopu, ja yksi suhteellisen vähän aikaa ja vaivannäköä vaativa tapa vaikuttaa, on jakaa UUT:n YouTube-videoita eteenpäin. Elämme erikoisia aikoja, ja koronapandemian vuoksi myös vertaistuki on saanut monia uusia muotoja. Yksi etätuen muoto on YouTube-kanavan tarjoamat videot, joita jokainen voi katsella ja kuunnella etänä ja anonyymisti. Tekstin muodossa jaetut tarinat ja informatiiviset artikkelit ovat toki mielenkiintoisia, mutta monille voi olla lukemisen sijaan helpompaa kiireiden keskellä katsoa lyhyt video. Joidenkin voi olla myös helpompaa keskittyä lukemisen sijaan audiovisuaaliseen viestiin. Jotta UUT pystyy jatkossakin kehittämään sosiaalisen median kanavien kautta tapahtuvaa vaikuttamistyötä ja vertaistuen tarjoamista, tarvitsemme näkyvyyttä sosiaalisessa mediassa. Vapaaehtoisten rooli tässä työssä on merkittävä. Jos et ole vielä käynyt tilaamassa kanavaamme, niin löydät meidät YouTubesta nimellä Uskontojen uhrien tuki UUT ry. Tutustu siellä olevaan materiaaliin, ja laita hyvä kiertämään jakamalla jokin hyväksi kokemasi video omalla somekanavallasi.

Mikäli sinulle herää ideoita tai toiveita UUT:n YouTube-kanavan suhteen, voit olla yhteydessä minuun sähköpostitse:
anniina.enbuska@uut.fi

ENSIMMÄISET KOULUTETUT KOKEMUS-ASIANTUNTIJAT UUT:LLE

TEKSTI Johanna Tervo

KOKEMUSASIANTUNTIJUUS on päivän sana. Kokemusasiantuntijuutta arvostetaan ja hyödynnetään yhä enenevissä määrin sekä kunnallisella että järjestösektorilla. Uskontojen uhrien tuki UUT ry kouluttaa tänä vuonna ensimmäistä kertaa kokemusasiantuntijoita ja tämä tapahtuu yhteistyössä Koulutetut Kokemusasiantuntijat KoKoA ry:n kanssa. KoKoA ry on vuonna 2012 perustettu yhdistys, jonka tehtävänä on kokemusasiantuntijatoiminnan edistäminen ja tunnetuksi tekeminen (KoKoA ry 2017).

Kaikki UUT:n toimintaan osallistuvat ja vapaaehtoistyöntekijät ovat kokemusasiantuntijoita hengelliseen väkivaltaan ja omaan taustayhteisöönsä liittyen. Kokemusasiantuntijakoulutuksen ideana on jalostaa tätä asiantuntijuutta ammattimaisempaan suuntaan niin, että koulutuksen käyneillä on paremmat evät toimia erilaisissa kokemusasiantuntijatehtävissä. Koulutukseen osallistuminen edellyttää, että omasta irtaustumisprosessista on jo riittävästi aikaa, mikä mahdollistaa sen, että omaa tarinaa pystyy tarkastelemaan hieman etäämmältä.

KoKoA ry:n kokemusasiantuntijakoulutukset ovat prosessimaisia niin, että asiaa työstetään yksin ja ryhmässä useiden kuukausien ajan. Riittävän pitkä koulutuksen kesto auttaa taitojen omaksumisessa ja asiantuntijaksi kasvamisessa. Koulutuksessa tarjotaan tietoa mm. Suomen palvelujärjestelmästä, esiintymis- ja mediataidoista sekä kokemusasiantuntijana toimimisesta. Lisäksi koulutukseen liittyy omien tunteiden ja asenteiden kanssa työskentelyä. Koulutuksessa kirjoitetaan myös oma tarina, jota voi myö-

UUT osti kokemusasiantuntijakoulutuksen KoKoA ry:ltä ja kouluttajina toimivat Riikka Nieminen (kuvassa; KoKoA:n hallituksen pj.) sekä Nina Osenius. UUT:n puolesta kouluttajina toimivat Johanna Tervo, Joni Valkila ja Pia Puolakka.

Kokemusasiantuntijakoulutus rahoitettiin yksityiseltä henkilöltä saadulla lahjoituksella.
Suuret kiitokset lahjoittajalle!

hemmin halutessaan käyttää kokemusasiantuntijana toimiessaan.

KoKoa ry:n mukaan kokemusasiantuntijan tehtäviä ovat esimerkiksi seuraavat: kokemusasiantuntijan vastaanotto; kehittämistyöryhmien tai ohjausryhmien jäsenyys; havainnointi, tiedonkeruu ja palvelujen arviointi; hoito- ja palveluketjujen kehittämistyö; ryhmänohjaus sekä koulutus- ja luennointitehtävät. (KoKoA ry 2017). UUT:lla on hyödynnetty kokemusasiantuntijoita jo ennen tätä koulutusta erilaisissa tehtävissä. Näitä ovat olleet mm. oman tarinan kertominen messuilla, seminaareissa tai mediassa, vertaistukiryhmän ohjaajana toimiminen ja vertaistukipuhelimessa päivystäminen sekä uskonyhteisöjen kanssa käytävään vuoropuheluun osallistuminen.

Millaisia tehtäviä koulutettujen kokemusasiantuntijoiden on sitten mahdollista jatkossa tehdä? UUT:n koulutetut kokemusasiantuntijat voivat toimia entiseen tapaan muun muassa ryhmien ohjaajina, vertaispuhelinpäivystäjinä ja muissa perinteisissä vapaaehtoistöissämme. Lisäksi haastattelujen antaminen medialle ja oman tarinan kertominen erilaisissa tilaisuuksissa voi olla helpompaa koulutuksessa saatujen oppien avulla. Koulutuksen jälkeen UUT:n hallitus, henkilökunta ja koulutuksen käyneet henkilöt voivat yhdessä ideoida, mihin koulutuksen käyneiden asiantuntemusta voitaisiin hyödyntää. Osa koulutettavista on kiinnostunut esimerkiksi viemään tietoa hengellisestä väkivallasta ja oman taustayhteisönsä käytännöistä sosiaali- ja terveyspalveluihin sekä oppilaitoksiin.

UUT:n työ pyörii jatkossakin suurimmaksi osaksi vapaaehtoisvoimin. Kokemusasiantuntijat, kuten ryhmien ohjaajat ja muut vapaaehtoiset ovat samanarvoisia koulutettujen kokemusasiantuntijoiden kanssa eikä UUT:lla tehdystä vapaaehtoistyöstä saa jatkossakaan lähtökohtaisesti palkkaa. Kuitenkin koulutetut kokemusasiantuntijat voivat saada palkkioita työskentelystään silloin, kun tilaisuuden järjestää joku toinen taho. KoKoA ajaa koulutettujen kokemusasiantuntijoiden etuja ja heidän sivuiltaan löytyykin suositukset siihen, paljonko erilaisista tehtävistä olisi hyvä maksaa. Koulutettujen kokemusasiantuntijoiden on mahdollista liittyä KoKoA ry:n jäseneksi ja asiantuntijakeikkoja on mahdollista saada myös tätä kautta.

UUT:n kokemusasiantuntijakoulutukseen valittiin hakemusten ja haastatteluiden perusteella 12 henkilöä. Koulutus oli tarkoitus pitää kokonaan keväällä 2020. Koronan aiheuttaman poikkeustilan vuoksi kaksi viimeistä moduulia siirrettiin kuitenkin myöhempään ajankohtaan. Lisäksi olemme kokoontuneet kolmena lauantaina Zoom-kokouksessa niin, että koulutuksen aihepiiri pysyy mielessä ja koulutettavien oma prosessi vireillä.

Koulutukseen osallistujat ovat olleet tyytyväisiä koulutukseen. Erityisesti ollaan pidetty siitä, että koulutus tarjoaa ammattimaisia välineitä kokemusasiantuntijan työhön. Koulutuksen on myös koettu tuovan tiettyä statusta ja kohentavan kokemusasiantuntijoiden neuvotteluasemaa esimerkiksi tehtäessä yhteistyötä uskonyhteisöjen edustajien kanssa.

UUT:n ensimmäinen kokemusasiantuntijakoulutus mahdollistui lahjoituksella, joka oli suunnattu vapaaehtoisten kouluttamiseen. Yhdistyksemme harkitsee kokemusasiantuntijakoulutuksen järjestämistä uudestaankin, mikäli halukkaita koulutettavia ilmenee ja resurssit antavat myöten.

Lähteenä on käytetty KoKoa ry:n nettisivuja.

KOKEMUKSIA VAPAAEHTOISTEN TEHTÄVISTÄ USKONTOJEN UHRIEN TUESSA

TEKSTI Jukka Saarenpää KUVA Kai Vainionmäki

Tulin mukaan UUT:n toimintaan pari vuotta sitten. Yhdistys kiinnosti minua, sillä olin kuullut ja lukenut monista ongelmista, joita ihmiset kohtaavat tiukkarajaisissa uskonnollisissa yhteisöissä. Itsekin olen aikoinaan kamppailut oman uskonnollisuuden kanssa. Minulla ei ollut paljoa etukäteistietoa yhdistyksestä, mitä joskus nettisivuja olin selaillut. Soittaessani yhdistyksen toiminnanjohtajalle selvisi, että voisin tehdä samaa työtä kuin muutkin vapaaehtoiset eli pääsääntöisesti ohjaisin vertaistukiryhmiä yhdessä toisen ohjaajan kanssa.

Ennen ryhmien aloittamista sain toimistolla perehdytyksen ohjaamiseen. Kävimme vapaaehtoiskoordinaattorin kanssa läpi ryhmien rakennetta, sääntöjä ja ohjaajan toimintaan ryhmässä. Kun sitten ensimmäinen ryhmänohjaus koitti, kieltämättä hiukan jännitti. Onneksi meitä oli paikalla toinen ohjaa itseni lisäksi. Ryhmän käynnistyessä huomasin keskustelun lähtevän käyntiin jo esittelykierroksella puhutuista aiheista. Oli liikuttavaa seurata, kuinka ryhmäläiset tukivat toinen toisiaan. Yllätyin, miten avoimesti ja luottamuksellisesti ihmiset keskustelivat keskenään. Vaikka jatkossa pidin ”takataskussa” pientä alustusta tai keskusteluaihetta, ei sitä ole juurikaan tarvinnut sieltä kaivaa. Ryhmä yleensä tuo keskustelun aiheet itsestään.

Ohjaajan keskeisimmät tehtävät ovat ryhmän aloitus ja lopetus. Esittelykierros kannattanee alkaa aina itsestään. Kun ohjaaja lyö omia kortteja pöytään, on muiden jatkossa helpompi avautua itsestään. Ryhmän kuluessa on hyvä seurata, että keskustelu pysyy aihepiirissä ja tarjota kaikille tasapuolisesti tilaa osallistua keskusteluun. Suvaitsevuus kaikkia uskontoja ja vakaumuksia kohtaan kuuluu UUT:n periaatteisiin, mikä mainitaan jo ryhmän säännöissä. Varsinaisia konflikteja ryhmässä on ollut todella harvoin, mutta niihinkin on ohjaajan hyvä puuttua ja rauhoitella tilannetta. Loppukierroksella voi pyytää ryhmäläisiltä kommentteja ja tuntemuksia ryhmästä sekä lyhyesti kerrata mennyttä keskustelua. Jos ryhmä on ollut raskas, on hyvä lopussa tuoda mukaan jotain toiveikasta ja positiivista. Aina ryhmäläisiä tulisi kiittää ja muistuttaa seuraavasta tapaamisesta.

Vertaistukiryhmään kuuluu oleellisena osana myös monet tunteet. Niitä ilmaistaan, käsitellään ja tunteisiin on vertaistukiryhmässä mahdollista suhtautua uudella, rakentavalla tavalla. Irtautuminen ahtaasta yhteisöstä saattaa herättää ahdistusta, syyllisyyttä, pelkoa ja yksinäisyyden tunteita. Kun tunteita on mahdollista ryhmässä jakaa, niihin saa etäisyyttä ja yksinäisyyden tunne helpottuu. Varsinkin akuutissa kriisissä olevan ihmisen kohtaaminen vertaistukiryhmässä yleensä herättää liikuttavaa solidaarisuutta, jota ryhmä jakaa keskenään. Tällöin ryhmä dynamiikka tuntuu kulkevan kuin itsestään eteenpäin, eikä ohjaajan tarvitse juurikaan puuttua pelikentälle.

Vertaistukiryhmässä jaetaan paljon erilaisia tarinoita elämästä. Kun kuulee muiden tarinoita, voi uskaltautua jakamaan omaansa. Muiden tarinoista saa osia omaan tarinaan. Tarinat tai niiden osat voivat alkaa ryhmän jälkeen elää uutta elämää kuulijassa. Toisten selviytyminen antaa luottamusta siihen, että minullakin on mahdollisuus selviytyä.

Ohjaajana kannattaa olla armollinen itselleen. Vertaistukiryhmän ohjaajan ei tarvitse olla terapeutti tai ihminen, jolla on vastaukset kaikkiin olemassaolon kysymyksiin. Omia rajoja ei tarvitse lähteä ylittämään. Tärkeintä on tarjota ihmisille tila keskusteluun ja ajatusten vaihtoon. Jos ryhmään ilmestyy ihminen, joka tarvitsee selvästi muuta apua, voi hänen kanssaan keskustella ryhmän jälkeen henkilökohtaisesti ja ohjata muuhun apuun. Vapaaehtoistyö on aina vapaaehtoista, josta on mahdollista pitää itsekin taukoa, mikäli siltä alkaa tuntumaan. On hyvä tietää, että UUT tarjoaa vapaaehtoisille myös työnohjausta.

Vapaaehtoistyö on elämää rikastuttavaa. Olen tavannut ohjaajana mukavia ihmisiä ja tutustunut moniin uskontoihin ja vakaumuksiin. UUT:n toiminnan lähtökohtina ovat suvaitsevaisuus ja kunnioitus erilaisuutta kohtaan. Nämä periaatteet ovat olleet itsellenikin kannustavia ja opettavia, kun kohtaa erilaisia ihmisiä. Voisi todeta, että vapaaehtoistyö kasvattaa myös itseä. Se antaa mahdollisuuden haastaa omia uskomuksia ja arvoja.

Vaikka auttamisen halu on usein yksi vapaaehtoistyön motiiveista, silti siitä on saatava itsellekin jotain. Kaikkea ei tarvitse kuitenkaan aina selittää. Riittää, että vapaaehtoistyöstä ”tykkää” ja itselle jää hyvä ”fiilis”, kun ryhmä on päättynyt. Käsiteltävät asiat ovat ehkä olleet vaikeita, mutta ryhmäläisten keskenään jakama tuki toisilleen jättää toivottavasti myös hyvää mieltä jokaiselle osallistujille.

Vapaaehtoisena UUT:ssa voi tehdä muutakin kuin ohjata vertaistukiryhmiä. Tukinetin ohjaajana voi ohjata ryhmää, jossa ihmiset esiintyvät verkossa anonyymisti. Yhdistys pitää yllä vapaaehtoisten voimalla vertaistukipuhelinta pari kertaa viikossa. Kaikkeen on mahdollista saada perehdytys ja UUT järjestää vapaaehtoisille koulutusta kaksi kertaa vuodessa. Pikkujoulut ovat mukava tapahtuma, missä tapaa vapaaehtoisia eri puolilta Suomea.

Itse olen osallistunut myös mielenterveysmessuille ja Hengen ja tiedon messuille. Viimeiseksi mainittu tapahtuma on hyvin hämmentävä. Ihmisille tarjottiin mitä erilaisempia uskomuksia ja hoitoja. Kokemukset UUT:n ständillä vakuuttivat, että meidänkaltaiselle yhdistykselle on todella tarvetta. Siellä palaute yhdistyksen toiminnasta oli yksinomaan positiivista – eikä sitä tullut yksin Skepsiksen väeltä.

TEKSTI Erno Vanhala

UUT:N YLI 30-VUOTISEEN TAIPALEESEEN MAHTUU JÄNNITTÄVIÄ VAIHEITA

Historiikki julkaistaan loppuvuodesta.

Anneli Ylitalo

Terttu Forsell kehottaa ihmisiä olemaan kriittinen uskontojen kauppamiehiä kohtaan, sillä nämä jättävät kertomatta yhteisön ikävämmät puolet, jotka paljastuvat vasta sitoutumisen jälkeen.

Uskontojen uhrien tuki UUT ry sai alkunsa 1987. Pitkä matka on tultu noista päivistä ja muutama vuosi sitten yhdistyksen perustajiin kuulunut ja pitkään yhdistystä vetänyt **Terttu Forsell** ehdotti minulle, josko UUT:n vaiheista saisi kirjoitettua historiikin. Se kuulosti minusta hyvältä ja otin sen puheeksi seuraavassa hallituksen kokouksessa, eikä kukaan vastustanut ajatustani ruveta kasaamaan haastattelu- ja muuta materiaalia.

Päivätöitteni ohella kävin haastattelemassa entisiä ja nykyisiä UUT-aktiiveja ja muita taustavaikuttajia. Loppuvuodesta 2018 minulla oli rutkasti haastattelumateriaalia ja olin saanut myös vanhoja dokumentteja, opinnäytetöitä ja lehtileikkeitä tutkittavaksi. Alkuvuodesta 2019 perheeseemme syntyi jälkikasvua ja juniorin nukkuessa ryhdyin kirjoittamaan UUT:n historiaa auki. Tekstiä syntyi välillä helpommin, välillä tuskaisemmin, mutta vuoden kuluttua kasassa oli sen verran tarinaa, että sen pystyi antamaan muille luettavaksi ja palautteen pohjalta rakentamaan eteenpäin. Alkoi vahvasti näyttää siltä, että pusertamisen loppu häämötti ja valmista olisi tulossa.

Tämän hetkisen ajatuksen mukaan loppuvuodesta ilmestyy siis kertomuksia ja havaintoja Uskontojen uhrien tuki UUT ry:n synnystä nykypäivään. Teos kertoo, kuinka Ylen Kansanradion lähetyksen jälkimainingeista nousi esiin ihmisiä, jotka halusivat auttaa uskontojen kaltoin kohtelemia ihmissieluja. Tämä ryhmittymä toimi ensin rekisteröimättömänä yhdistyksenä, mutta alkuvuodesta 1993 eteenpäin UUT on ollut rekisteröity yhdistys ja toiminta on hiljalleen kasvanut. Merkittävin kasvupyrähdys alkoi kahdeksan vuotta sitten, kun UUT alkoi saada rahoitusta silloiselta Raha-automaattiyhdistykseltä ja kykeni palkkaamaan ensimmäisen työntekijän.

UUT:n historia on moninainen ja matkalle mahtuu kaikenlaisia tapahtumia. Jotkut ovat hauskoja, toiset outoja ja valitettavasti mukana on myös tarinoita, joita ei kenenkään kuuluisi kokea. Uskonnolliset yhteisöt ovat synnyttäneet uhreja vuosien saatossa ja tekevät niin edelleen. UUT:lle on tarvetta vielä pitkäksi aikaa.

UUT:ta perustamassa olleen Forsellin pariskunnan ajatus 80-luvun lopussa pätee toimintaan edelleen paremmin kuin hyvin:

”Pyrimme antamaan olkapään niille, jotka sellaista hetkeksi tarvitsevat, mutta emme lähde ristiretkelle mitään uskontoa vastaan. Näemme tässä sodan, jossa ei ole voittajia vaan ainoastaan haavoittuneita, joita jonkun pitäisi tukea.” (Pentti ja Terttu Forsell Kotimaa-lehdessä 10.9.1987)

UUT tekee tukevaa ja ehkäisevää työtä sekä palkattujen työntekijöidensä että vapaaehtoistensa kautta. Lisää tämän toiminnan kehittymisestä voit siis lukea loppuvuodesta ilmestyvästä historiikista. Teos tulee tarjolle niin paperisena kuin sähköisenäkin kappaleena.

TEKSTI Pia Puolakka
KUVA Joni Valkila

Puheenjohtajan palsta

Tule mukaan suunnittelemaan UUT:n toimintaa!

Kuluvuosi on ollut monella tapaa poikkeuksellinen, mutta silti UUT:lle menestyksekäs. Korona herätti joissakin uskonnollisissa piireissä apokalypsin pelkoa, mutta näitä maailmanloppuja on ennustettu historian saatossa useita kertoja aiemminkin – ja täällä kuitenkin ollaan! UUT selvisi poikkeusajoista digiloikan ja aktiivisten vapaaehtoisten avulla. Yleisesti ottaen poikkeusajat lisäävät aina ihmisten tarvetta hakea apua ja tukea. Resilienssi eli kyky kestää vastoinkäymisiä on ominaisuus, jonka suhteen ihmiset eroavat toisistaan: toiset kestävät enemmän kuin toiset. Resilienssiään voi kuitenkin kasvattaa, ja vuorovaikutuksessa omaa resilienssiä voi ikään kuin lainata toiselle – kun minä pysyn vahvana, sinäkin pysyt vahvana! Tuetaan siis toisiamme jatkossakin!

UUT:n strategia vuosille 2017–2020 on toteutunut hyvin poikkeusoloissakin. Strategia on visio siitä, mihin pyrimme pidemmällä tähtäimellä, ja siihen perustuvat vuotuiset toimintasuunnitelmamme. Vaikuttava toiminta on strategian mukaista toimintaa! Uutta strategiaa suunnitellaankin tänä vuonna yhteistyössä UUT:n hallituksen, henkilökunnan, vapaaehtoisten, jäsenten ja toimintaan osallistuvien kanssa. Yhteiset suunnittelutilaisuudet järjestetään siten, että tapaamme 3–4 kertaa keskustellen tavoitteistamme ulkopuolisen avustajan tuella. Näiden keskustelujen pohjalta luodaan kirjallinen esitys tavoitteistamme eli strategia. Tapaamiset järjestetään joko livenä, etänä tai siten, että live-tapaamiseen voi osallistua myös etänä. Etenemme siis järjestelyissä olosuhteet huomioiden.

Kaikki, jotka osallistuvat UUT:n toimintaan ovat tervetulleita osallistumaan uuden strategian luomiseen!

Voimia kaikille toivottaen,
Pia Puolakka
UUT:n puheenjohtaja

Tue UUT:n toimintaa liittymällä jäseneksi!

Jäsenenä pääset vaikuttamaan toimintaamme ja saat Muutos-lehden postitettuna kotiisi. Liittymällä jäseneksi tuet toimintaamme ja autat meitä auttamaan uskonnon uhreja.

Voit liittyä jäseneksemme nettisivujemme www.uut.fi kautta. Klikkaa otsikkoa ”tapoja auttaa” ja sitten ”liity jäseneksi”. Lomakkeen lähettämisen jälkeen saat lisää tietoa toiminnastamme ja siitä, miten voit osallistua siihen. Tervetuloa muuttamaan maailmaa aiempaa paremmaksi paikaksi!

UUT